

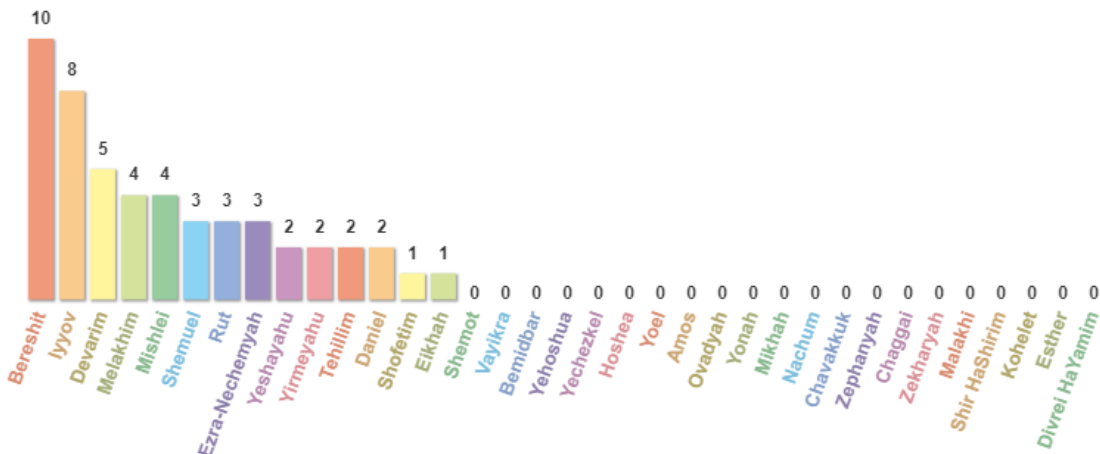
What the הכר is Going On?

AlHaTorah.org

1. ולא הכירו כי היו ידידי עשו אחיו שערת ויברכהו. (בראשית כ"ז:כ"ג / מקראות גדולות)
2. עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לה מה עמדי וקח לה ולא ידע יעקב כי רחל גנבתם. (בראשית ל"א:ל"ב / מקראות גדולות)
3. וישלחו את כתנת הפסים ויביאו אל אביהם ויאמרו זאת מצאנו הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא. (בראשית ל"ז:ל"ב / מקראות גדולות)
4. ויכירה ויאמר כתנת בני חיה רעה אכלתהו טרף טרף יוסף. (בראשית ל"ז:ל"ג / מקראות גדולות)
5. הוא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה ותאמר הכר נא למי החתמת והפתילים והמטה האלה. (בראשית ל"ח:כ"ה / מקראות גדולות)
6. ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה לשלה בני ולא יסף עוד לדעתה. (בראשית ל"ח:כ"ו / מקראות גדולות)
- 7-8. וירא יוסף את אחיו ויכרם ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות ויאמר אליהם מאין באתם ויאמרו מארץ כנען לשקר אכל. (בראשית מ"ב:ז' / מקראות גדולות)
- 9-10. ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירו. (בראשית מ"ב:ח' / מקראות גדולות)

רד"ק בראשית ל"ז:ל"ב - הכר נא - בב"ר (שם) אמר ר' יוחנן, אמר הקב"ה ליהודה אתה אמרת לאביך הכר נא, חייך שתאמר לך הכר נא.

טור בראשית ל"ז:ל"ב - הכר נא - ב' במסורה הכא ואידך הכר נא למי החותמת והפתילים. בלשון שרימה יהודה את אביו באותו ל' נפרע ממנו.

What does the word נכר mean?

ויאמר ה' אל-משה ואהרן זאת חקת הפסח כל-בן-נכר לא-יכל בו:

ראב"ע - כל בן נכר לא יאכל בו - וכן נכר שאינו מזרע ישראל.

רש"י - כל בן נכר - שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים, ואחד הגוי ואחד ישראל משומד במשמע.

רמב"ן - וכן תרגם אונקלוס כל בן נכר - כל בר ישראל דאשתמד, שהתנכר לאחיו ולאביו שבשמים במעשיו הרעים. והוא משומד שהזכירו חכמים בכל מקום, ופירושו מנוכר, ושיעורו משומדע, מלשון: ואשתמודע יוסף לאחוריו ואינון לא אשתמודעוהי (אונקלוס בראשית מ"ב:ח'), וחסרו העי"ן, כמו שהבליעוה במלות רבות, ואמרו מדם במקום מדעם, דור קטי - דור קטיע (בבלי כתובות י:), בקי, בקיע (בבלי סנהדרין י:).

What the הָכָר is Going On?

אבן כספי - ויכירם ויתנכר אליהם - הכל לשון 'נכר' שעניינו יחוד והתייחדות, והכל נכון בהגיון.

הכתב והקבלה שמות י"ב:מ"ג - כי שרש נכר ישמש דבר והפוכו, הא' ידיעה והכרה (ערקענען) כמו ויכר יוסף את אחיו, והב' שלילת ההכרה (פערקענען) המתחפש ומשתנה במעשיו ובגדיו ובדבוריו כדי שלא יכירוהו, כמו ויתנכר אליהם (מקץ מ"ב)

רש"ה - (ז-ח) ויכרם ויתנכר וגו' - לשורש "נכר" יש שתי משמעויות הנראות לכאורה כסותרות: א. להכיר. ב. להתנכר. אך הסתירה היא רק לכאורה. "הָכָר", צורת ההפעיל של "נכר", משמעותו למעשה: "לעשות לנכרי". כל "הכרה" מביאה אותנו להתייחס אל דבר מסויים כייחודי ושונה, כ"נכרי". המכיר דבר, הרי הוא מפריד אותו מכל דבר אחר; הווי אומר, הוא עושה אותו ל"נכרי". ככל שאנו מרבים להכיר את סימניו המובהקים של דבר מסויים, כך אנחנו מכירים יותר את ייחודיותו. כל סימן מובהק חדש שאנו נותנים עליו את דעתנו, עוזר לנו להבדיל את הדבר מכל שאר ההכללות הסוגים והמינים, ולבסוף מכל הפרטים האחרים שבאותו המין. בכך אנו "מְנַכְרִים" את הדבר, מבדילים אותו מכל דבר אחר, ורואים בו את הייחודי והשונה. נמצא ש"הָכָר" פירושו: **להפריד דבר מסוים מתוך כל האחרים על ידי ייחודיותו.**

לפי זה, "נכרי" אינו אחד שאינו ידוע לנו; גם מי שידוע לנו כבר יכול להיות "נכרי". אלא הוא אדם בעל אופי שונה, שלפי חייו או טבעו אינו אחד מאתנו, ואיננו מתאים להיכלל בתוך מחנינו.

מילה נוספת ל"נכרי" היא "זר", שגם הוא אין פירושו "אדם בלתי ידוע לנו"; אלא: אחד שהפך להיות לאדם מבחוץ; אחד שראוי להיות מכלל הציבור, אלא שהוסר ממנו בגלל היותו שונה. השורש של "זר" הוא "זור": להפריד ולהפריש, לסחוט החוצה. מכאן "זורר": להתעטש [מלכים ב' ד, לה].

נמצא ש"התנכר" - כדוגמת "גם בְּמַעַלְלֵי יִתְנַכֵּר-נָעַר" (משלי כ, יא) - משמעותו: להיות מובדל מכל האחרים, להראות את עצמו באופיו המיוחד. או - כמו בפסוקנו ובמלכים א' יד, ה: להציג את עצמו באופי מיוחד שאינו אופיו האמיתי. יוסף הציג עצמו אליהם שלא כפי מה שהוא באמת: הוא דיבר איתם קשות, כנכרי, בשפה זרה ודרך מתורגמן. כך עלה בידו ש"הם לא הכירו".

How did Yosef recognize his brothers? ויכרם

How did Yosef make himself like a stranger? ויתנכר

Why did he make himself like a stranger to the brothers?

Why does it say that he recognized them twice? ויכר יוסף את אחיו

Why didn't the brothers recognize Yosef? והם לא הכירו

תנחומא בובר, מקץ י"א: יורדו אחי יוסף עשרה. אמר להם יעקב בבקשה מכם אל תכנסו בפולי אחד מפני עין הרע, וכן עשו, כיון שנכנסו לא נכנסו כולם כאחד, אלא כל אחד ואחד בפני עצמו, מה עשה יוסף הושיב שומרים על פתח פילאות של מצרים, אמר כל מי שהוא נכנס יהא שמו ושם אביו כתוב אצלכם ותהיו מביאים לי שמותם, וכיון שנכנסו בני יעקב כל אחד ואחד בפני עצמו, הוא היה אומר מה שמך, והוא אומר לו ראובן בן יעקב, וכן כל אחד ואחד מהם כתב שמו ושם אביו, והביאו הכתבים אצל יוסף, אמר להם לכו והביאו אותם, הלכו ומצאו בשוק של זונות והביאום אצל יוסף, מיד הכירם יוסף, שנאמר ויכר יוסף את אחיו, **התחיל מזכיר את החלומות, שנאמר ויזכר יוסף את החלומות אשר חלם להם, ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות, התחיל מתקשה להם ואמר להם מאין באתם, כיון שאמרו מארץ כנען, אמר לשמעון וללוי למודים אתם להיות בוזזים את בני אדם כשם שעשיתם בשכם, הוי וידבר אתם קשות.**

בראשית רבה צ"א:ז - ויכר יוסף את אחיו וגו' (בראשית מב, ז), אמר רבי יהושע בר נחמיה **נעשה נכרי להם.** (בראשית מב, ח): ויכר יוסף את אחיו וגו', רבי לוי ורובן, רבי לוי אמר **בשעה שנפל בידו ויכר יוסף את אחיו, בשעה שנפל בידו** (בראשית מב, ח): והם לא הכירו. **ורובן אמר הוא שהניחן בחתימת זקן,**

תרגום אונקלוס - ויחזא יוסף, ית אחוהי ואשתמוֹדְעֵנּוּ, ויחשיב מא דימליל עמהון ומליל עמהון קשין, ואמר להון מן איתיתון, ואמרו, מארעא דכנען למזבן עבורא.

And Joseph saw his brothers, and knew them, and considered what he should say to them. And he spake with them severely, and said to them, Whence come you? And they said, From the land of Kenaan, to buy corn.

רש"י - ויתנכר אליהם - נעשה להם כנכרי בדברים לדבר קשות.

What the הָכָר is Going On?

ויכר יוסף וגו' – לפי שהניחם חתומי זקן.

והם לא הכירוהו – שיצא מאצלם בלא חתימת זקן, ועכשיו בא בחתימת זקן.

ומדרש אגדה (תנחומא מקץ ו'): ויכר יוסף את אחיו – כשנמסרו בידו הכיר בהם שהם אחיו, וריחם עליהם, והם לא הכירוהו – כשנפל בידם לנהוג בו אחוה.

גור אריה – ומדרש אגדה וכו'. מפני שקשה דלא הוי למכתב "ויכר יוסף את אחיו" רק "ויכר יוסף אותם", דהרי כבר דבר מהם (פסוק ז), אלא פירושו הוא רחם עליהם כאחיו:

טור הפירוש הקצר – ויכירם – ביקש לקבלם בסבר פנים יפות ובא המלאך שמצאו תועה והזכירו מיד ויתנכר אליהם ולכך כתיב אחר כך ויכר לשון יחיד.

ויתנכר – בגימטריא על ידי האיש גבריאל.

והם לא הכירוהו – שיצא בלא חתימת זקן ובא בחתימת זקן אע"ג שגם הוא הניח ליששכר ולזבולון גם כן בלא חתימת ולא היו גדולים ממנו אלא מעט מ"מ כיון שהכיר קצתם הכיר כלם. ועוד שהוא ה"י ברור לו שיבאו אליו לשבור אוכל והם לא העלו על דעתם שיעלה לגדולה כזאת. ועוד שנשתנה שמו צפנת פענח. ועוד שהוא מדבר מצרית והם מדברים בלשון הקודש:

ספורנו – ויכירם – שהם אחיו, לא שהפיר אחד לאחד.

ויתנכר אליהם – שנה טעמו ולא דבר בענה כמנהגו.

קשות – פן יכירוהו בקול.

ויכר יוסף את אחיו – אחד לאחד אחר כך.

רשב"ם – מאין באתם – הראה להם שאינו מכירם, כי לא שאל להם למה באתם.

והם לא הכירוהו – כי בא עתה לפניהם בחתימת זקן, ועוד שראוהו מושל בכל המלכות בבגדי מלכות. וגם מן הקול לא היו מכירים אותו, כי על ידי מתורגמן היה מדבר עמהם, כדכתיב: כי המליץ בינותם (בראשית מ"ב:כ"ג).

ראב"ע – (ז-ח) ויתנכר – מגזרת: נכר, הראה עצמו שהוא נכרי.

קשות – שם התואר והטעם: מלות קשות, וכן: יענה עזות (משלי י"ח:כ"ג).

ויכירם – בתחילה הכיר שהם אחיו, ואחר כך הסתכל בכל אחד ואחד והכירו. וזהו: ויכר יוסף את אחיו.

בכור שור – ויכירם – כי היה מצפה להם שמא יבואו מפני הרעב, כי דרכם של אבות לבא מצרימה מפני הרעב, כמה שנאמר: ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה (בראשית י"ב:), וכן יצחק עד שהקב"ה אמר לו: אל תרד מצרימה (בראשית כ"ו:ב'). והם אינם מצפים שיהיה מלך.

ורבותינו פירשו (בבלי ב"מ ל"ט): שהיו בחתימת זקן בשעת מכירה, ולא נשתנו לו, והוא לא היה בחתימת זקן, ועכשיו צמח זקנו ונשתנה להם.

ויתנכר אליהם – חשב אם אגלה להם עצמי מיד, מפני שהם בושים על שמכרו אחיהם וציערו אביהם, יאמרו לי: שתוק אתה מושבע ועומד שלא תגלה אותנו. ואמר להם קשות ומרגלים אתם, ודחקם עד שהביאו בנימין, ונתן הגביע באמתחתו, ואמר לעבדו לעבד. וכשראה אותם דחוקים, שהיו יראים לחטא לל' אביהם, גילה עצמו, כי אז ידע שעל כרחם יגלו גם הם, שלא יעכב בנימין.

וידבר אתם קשות – כשהיה אחד מהם שואל לו תבואה למכור, היה גוער בו ועונה אותו בקושי, כאדם שאומר: אין לי פנאי ולא אמכור לכם, כל היום אתם צועקים, אנשים קשים וצועקים אתם. וכשהיה גוער באחד מהם, היו אחיו עונים בשבילו: למה לא תמכור לנו, ולמה תגער בנו יותר מכל הבאים. ואמר להם: למה אתם עונים בשבילו, והלא כשאני גוער באחד מן הקונים, אין העומדים עונין בשבילו, אלא הוא מדבר על ידי עצמו. וכל אחד מהם מבקש עשר משואות למכור, כמדומה אני שכולכם בקשר אחד, ולמה נקשרתם יחד, ודאי מרגלים אתם ולחפור את הארץ באתם.

רמב"ן – וירא יוסף את אחיו ויכירם – מיד שראה אותם הכירם, ופחד אולי יכירוהו. ויתנכר אליהם – ששם המצנפת על מצחו וקצת הפנים ושנה עצמו, כמו שנאמר באשת ירבעם: קומי נא והשתנית ולא ידעו כי את אשת ירבעם (מלכים א' י"ד:ב'), וכתיב ויהי כבואה והיא מתנכרה (מלכים א' י"ד:ה'). או יהיה ויתנכר בכאן, שהתנכר להם בדבריו, שדבר להם קשות, ואמר להם בכעס כאילו לא יבא אדם לפניו לשבר מאין באתם לפני, ויאמרו מארץ כנען לשבור אוכל, וכאשר הזכירו לו זה אז נתברר לו שהם אחיו באמת. וזה טעם ויכר יוסף פעם שנית, כי נתוסף לו בהם הכיר וידעת אמת.

ורש"י כתב: נעשה להם כנכרי בדברים לדבר אתם קשות. ועל דעתו יהיה ויתנכר לומר שדבר כאיש נכרי. ואיננו נכון.

What the הָכָר is Going On?

רד"ק - וירא יוסף את אחיו ויכירם – פירשו רז"ל (ב"ר צ"א) שיצא בלא חתימת זקן אבל הם היו בחתימת זקן, לפיכך הכירם הוא והם לא הכירוהו. ואפשר שהכירוהו אע"פ שהיה בחתימת זקן לולי שראהו בגדולה והיה רחוק בעיניהם מאד שיהיה הוא יוסף שמכרוהו לעבד והוא אדון לכל מצרים. ואמרו בלבם אע"פ שצורתו דומה לצורת יוסף הרבה בני אדם דומה צורת זה לזה בקצת, לפיכך יצא מלבם שיהיה זה יוסף.

ויתנכר – עשה עצמו כנכרי אליהם לדבר אתם קשות ולומר שמרגלים הם וכל זה להוציא מלבם שלא יחשבו כי הוא יוסף.

שד"ל - ויכר יוסף וגו' – חזר ואמר שהכירם, לומר כי אחר ששמע קולם נתחזקה הכרתו בהם, והם אולי לא שמעו קולו, כי בלחש היה אומר דבריו אל המליץ והמליץ היה מפרש להם בלה"ק, ואף אם אולי שמעו קולו אין ספק שנשתנה קולו ומראה פניו במשך עשרים שנה; מלבד שהוא היה יודע שהם צריכים לבוא אליו, והם היו מאמינים שהוא נטרף זה עשרים שנה והנה אין ללמוד מכאן אם היה זקנו מגודל אם לא.

נצי"ב - והם לא הכירוהו. אחרי דברים הללו הבין יוסף בברור אשר הם לא הכירוהו. אבל עד כה היה ירא יוסף לגזור עליהם שהמה מרגלים בפי שמא עוד יכירוהו. אבל עתה שהחל לדבר אתם קשות והמה השיבוהו נתברר לו שהמה לא הכירוהו:

יצחק שמואל רגיו: ד"ה אשר חלם להם: עליהם, ובזכרו את שני החלומות, ראה שלא נתקיים עדיין אף אחד מהם. כי בראשון ראה שכל אחיו משתחווים לו, וכאן לא היה בנימין, ובשני השמש והירח ו"א כוכבים משתחווים לו שירמוז גם לאביו ולאשת אביו, ולפי שידע בפתרונו והבין בחכמתו שיקויימו שניהם, לכן חשב זאת התחבולה להעליל עליהם ולהכריחם שיביאו את בנימין הנה, ויקויים החלום האחד, ואחר זה יתודע אליהם, ויביאו גם את אביהם וכל ביתו למצרים ויקויים גם השני. ולכן לא הגיד להם בתחילה שהוא יוסף, כי אז היה אביו בא מיד בלי ספק, ולא יתקיים החלום הראשון.

ד"ה מרגלים אתם: אע"פ שידע יוסף שמכירתו היתה נגזרת מהאל לטובת אנשי מצרים ולטובת משפחתו, מכל מקום ראה שאחיו חטאו במכירתו כי הם כוונו לרעה, ולכן ראויים הם לעונש, אבל לפי שלא נעשתה מחשבתם הרעה, לכן לא היה בצדק להרע עמהם בפועל, אלא להפחידם ולצערם מעט מיראת הענש שיבוא, וכן עשה, ואחר שנתודע להם גילה להם סוד הדבר באמרו (מ"ה) "ואתם חשבתם עלי רעה, אלוהים חשבה לטובה".

אברבנאל: הנה עם כל הנסיון שעשה יוסף לאחיו בעלילת המרגלים, עוד נשאר ספק בלבו, האם היה להם אהבה עם בנימין או אם היו עדיין שונאים את בני רחל אמו, ולכן רצה להביא את בנימין בפרט בנסיון הגביע לראות, אם ישתדלו להצילו, אבל חשש עם זה, אולי יחשבו אחיו שהיה אמת, שבנימין גנב את הגביע כמו שרחל גנבה את התרפים לאביה, ואולי מפני זה יאמרו "הנפש החוטאת היא תמות" ולא ידרשו בעדו בכל כחם, לא לשנאתם אותו – כי אם לבשתם מדרך המעשה. הנה מפני זה ציוה יוסף לשים עם הגביע כסף שברו וכן כספיהם של כלם, שבזה יכירו הם, שלא היתה אשמת בנימין ורשעתו, כי אם מעלילת האדון; ובידיעתם זה, אם יחמלו עליו וישתדלו להוציאו מעבדותו, יודע שהם אוהבים אותו ויהיו בעיני יוסף בעלי תשובה גמורים ויתודע אליהם ויטיב עמהם, כמו שעשה.

נחמה ליבוביץ - בגיליון מקץ אשתקד עסקנו בשאלה הכללית: מה טעם לכל ההתנהגות המוזרה של יוסף עם אחיו, התנכרותו, האשמותיו, לקיחתו את שמעון, דרישתו להביא את בנימין עד להתוודותו אליהם. עיין שם בדעות השונות שנאמרו בשאלות אלה וכן בעלון ההדרכה שם.

רק מיעוט קטן בין פרשנינו תופש את כל התנהגותו (ואולי אפשר אפילו לומר – התעללותו באחיו) כמעשה של נקמה או של עונש. ונראית לי מאד דעת האומרים, שלו ראה הכתוב את מעשהו כנקמה לא היה מעמיד בראש התנכרותו את הפסוק:

פרק מ"ב פסוק ט': "וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֻמוֹת אֲשֶׁר חָלָם לָהֶם"
אלא היה אומר: "וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ אֲחִיו".

להבנת דברי האברבנאל שהובאו בשאלה א יש להבהיר את המושג "תשובה גמורה", וטוב להבהיר את המושג על פי דברי הרמב"ם:

הלכות תשובה ב' הלכה א' (עפ"י גמ' יומא פו ע"ב):

איזו היא תשובה גמורה? זה שבא בידו דבר שעבר בו ואפשר בידו לעשות ופירש ולא עשה מפני התשובה, לא מיראה ולא מכשולון כח. כיצד? הרי שבא על אשה בעברה ולאחר זמן נתייחד עמה, והוא עומד באהבתו בה ובכח גופו ובמדינה שעבר בה, ופירש ולא עבר – זהו בעל תשובה גמורה.

אם כן צריך אדם לבוא שוב לאותו ניסיון שלא עמד בו ראשונה ובאותן מסיבות ויתברר עתה אם יעמוד בו הפעם, ובזה יבחן אם הוא

What the הָכָר is Going On?

בעל תשובה גמורה.

ומאחר שאין אחי יוסף יכולים עתה, במצבם החדש, בעמדם כאנשים רעבים, התלויים במשנה למלך מצרים אשר ישביר להם לחם, להראות עתה ליוסף שמתחרטים הם על מעשיהם, כי כל אחוה ורעות שיראו לו עתה אינה מוכיחה כלל וכלל על חזרתם בתשובה וכל התנהגותם הלא תהיה רק כפי שאמר הרמב"ם "תשובה מיראה או מכשולן כח", לכן צריך יוסף להתנכר להם ולהביא אותם למצב בו יבחנו על יחסם אל בנימין אחיו, אשר הוא תופש כעת מקום דומה למצבו של יוסף אז, בימים ההם. ובזה תבאר כל התנהגותו מן הרגע הראשון בראותו אותו ועד להתודעותו. ואף החזרת הכסף לאמתחותיהם בפרקנו – כבר בפעם הראשונה – מתפרשת יפה בדברי אברבנאל.

תנחומא וישב ח' שָׁנָאֵמַר: וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה' מִצְלִיחַ בְּיָדוֹ. כִּי־נָן שְׂרָאָה רַבּוּ כֵּן, מְסַר לוֹ אֶת כָּל הַמִּפְתָּחוֹת וְלֹא הָיָה יוֹדֵעַ אֲחֵרָיו כְּלוּם, שֶׁכֵּן אָמַר, הֵן אֲדֹנִי לֹא יָדַע אֶתִּי מֵה בְּבִית. כִּי־נָן שְׂרָאָה יוֹסֵף אֶת עַצְמוֹ בְּכָךְ, הִתְחִיל אוֹכֵל וְשׁוֹתָהּ, מְסַלֵּסל בְּשַׁעְרוֹ, וְאָמַר בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁהִשְׁפִּיחַ בֵּית אָבִי. אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָבִיךָ מִתְאַבֵּל עָלֶיךָ בְּשֶׁק וְאָפֵר, וְאַתָּה אוֹכֵל וְשׁוֹתָהּ וּמְסַלֵּסל בְּשַׁעְרֶךָ, הֲרִי אֲדוֹנֶךָ מִזְדַּגֵּת לָךְ וּמִצְרָה לָךְ. לָכֵן כְּתִיב: וַתֵּשֶׂא אִשְׁתְּ אֲדֹנָיו.

ר' דוד הנשקה, "תגובה", מגדים ב' (תשמ"ז): 106-108 שכן, יש להבין, כי יוסף במצרים לאחר הניתוק האכזרי שנותק מבית אביו - עדיין איש צעיר הוא, שוקק חיים ורצון. אין הוא רואה כל סיכוי כי יושב אי פעם לבית אביו, ואם חפץ חיים הוא, עליו להתערות בחברה המצרית. מאידך ברי, שאין הוא יכול ואין הוא רוצה להשתחרר מערכי היסוד שהנחיל לו אביו, ושם שמיים עדיין שגור על פיו. מעתה מתחיל אפוא מאבק גדול בלבו של יוסף. יש שהוא רואה עצמו כמצרי - צפנת פענח הנשוי לבת פוטי פרע. "כל בית אביו", בתודעתו מתחיל להזדהות עם "כל עמלו", שממנו הוא מצליח את אט להשתחרר כמחלום רע. והנה, לפתע פתאום חורג החלום הרע מנבכי העבר, ומתגשם לנגד עיניו: אחיו, בני אביו, מתייצבים לפניו. התגובה הראשונית היא: "ויתנכר יוסף". האומנם יאלצוהו אחיו להזדהות עמם, לחזור אחורנית, לראות שוב רק "עמל"? לא, בינתיים התבסס יוסף במעמדו המצרי, הרי הוא משנה למלך, ואין לו ולאחיו, שונאיו ומוכריו, ולא כלום. ברם, התייצבותם של עשרת אחיו לפניו, ללא בנימין אחיו האהוב, בן אמו הטמונה עמוק בזיכרונו, מעוררתו למחשבה: שמא ינסה להביא אליו, באמצעות האחים, את בנימין? אפשר יתגבר על הרגשת היתמות וחוסר הבית ע"י צירוף בנימין אליו, ושניהם יחד יקימו את בתיהם במצרים? תכנית זו קורמת עור וגידים, ושלבה המתוכנן האחרון הוא השתלת הגביע באמתחת בנימין, באופן שיוכל להשאירו אצלו לתמיד. ברם, בשם שדמות דיוקנו של אביו מנעה בעדו מחטא עם אשת פוטיפר כך אף כאן שוברת לבסוף דמות דיוקנו של יעקב את חומת ההתנכרות של יוסף.

קול התור ב א - מאת רבי הלל משקלוב, תלמיד הגר"א, הספר עוסק בנושא תהליכי הגאולה על פי הקבלה. לט) ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו (בראשית מ"ב) – זוהי אחת מתכונותיו של יוסף ולא רק בדורו כי אם בכל דור ודור אשר הוא משיח בן יוסף מכיר את אחיו והם לא מכירים אותו, ומעשה שטן הוא המסתיר את תכונותיו של מב"י שאין מכינין בעקבות משיחא וגם מזלזלים בהם בעוה"ר. (ראה להלן סימן ק"ג). כי לולא זאת היה כבר קץ לצרותינו. ואילו ישראל מכירים את יוסף, היינו עקבות דבן יוסף משיחא שהם קבוצת גלויות וכו' היינו נגאלים כבר בגאולה שלמה.

Rabbi Tzvi Abrahams - Root Connections in the Torah

ראש השנה כו. - אמר רבי כשהלכתי לכרכי הים היו קורין למכירה כירה למאי נפקא מינה לפרושי (בראשית נ, ה) אשר כריתי לי

Similarly, Rabbi Yehuda HaNasi said: When I went to the sea towns, I heard that they called a sale kira. And the Gemara asks: What is the practical significance of this? The Gemara answers: To explain the verse relating to Jacob's burial plot: "In my grave which I purchased [kariti] for myself, there shall you bury me" (Genesis 50:5).

and the following which are all connected

to dig: כִּרָּה Sale/purchase: מָכַר To recognize: לְהִכָּר Melting pot: כִּוֵּר הַבְּרָזָל estranged: נָכַר cutting a bris: כִּרַּת

שם הפועל	ציווי	עתיד	הווה/בינוני	עבר		גִּזְרֵי
						קָל
לְהִנָּכַר	הִנָּכַר	יִנָּכַר	נִכָּר	נָכַר	to be recognised, to be known as	נִפְעַל
לְהִכָּר	הִכָּר	יִכָּר	מִכָּר	הִכִּיר	to know, to be acquainted, to get acquainted	הִפְעִיל

What the הֶפֶר is Going On?

הַפְעֵל		הֵכַר it was known	מָכַר	יָכַר	-אין-	-אין-
פָּעַל	to alienate	נָכַר	מָנַחַר	יָנַחַר	נָכַר	לְנָכַר
פָּעַל	alienated	נָכַר	מָנַחַב	יָנַחַר	-אין-	-אין-
הַתְּפַעֵל	to alienate, to become estranged from	הִתְנַחַר	מִתְנַחַר	יִתְנַחַר	הִתְנַחַר	לְהִתְנַחַר